

Lager celgetal met meer hygiëne

Wat doe je als het celgetal boven de 400.000 cellen per milliliter uitkomt? Marcel Schoenmakers, bedrijfsleider van de biologisch-dynamische zorgboerderij in Driebergen, en deelnemer van Bioveem, nam diverse voorzorgsmaatregelen. Met een resultaat.

De veertig melkkoeien van zorgboerderij De Dijkhof scharrelen rustig rond in hun opgestrooide potstal. Een enkele koe heeft een bandje om haar been. Het zijn dieren met een celgetal boven de 250.000. Het bandje herinnert Marcel Schoenmakers eraan om het melkstel na het melken goed door te spoelen met lauw water. Hierdoor voorkomt hij dat andere koeien worden besmet. „We hebben wel eens geprobeerd de celgetalkoeien als laatste te melken, maar dat was te veel werk.” Zo'n anderhalf jaar geleden begonnen de problemen op zijn melkveebedrijf in Driebergen (U). Het celgetal liep geleidelijk op naar 500.000. Dat moest anders. Hij liet de melk van alle koeien met een celgetal van boven de 250.000 onderzoeken. Iets wat ook een onderdeel is van het project Bioveem waaraan hij deelneemt. Alle dieren bleken staphylokokken te hebben. Een bacterie die overigens niet verward moet worden met *Staphylococcus aureus*.

Handschoenen in de melkput
Vier probleemkoeien ruimde hij op. Verder is hij sommige koeien

gaan behandelen met antibiotica. Andere dieren kregen een homeopathisch geneesmiddel. In beide gevallen daalde het celgetal iets, waarna het geleidelijk weer steeg. De veehouder heeft vervolgens de melkapparatuur laten doormeten om te bepalen of die de oorzaak was van het oplopende celgetal. Maar daar bleek niets aan te maken. Op advies van de Gezondheidsdienst voor Dieren heeft hij toen diverse hygiënemaatregelen genomen. Zo ging hij met handschoenen melken en gebruikte hij per koe een nieuwe papieren doek om de uier schoon te maken. Verder ging hij nadippen met het middel 4XLA en strooide hij meer stro in de potstal. Geleidelijk begon het celgetal weer te dalen. Het schommelt nu rond de 180.000. „Inmiddels ben ik ook met een jodiumdip gaan voordippen. Verder ben ik gestopt met voorstralen. Je brengt zo te veel bacteriën over van de ene naar de andere koe.” Vroeger gaf hij ook de kalveren volle melk van willekeurige koeien. Daar is hij mee gestopt. „Alleen de melk van koeien met een laag celgetal gaat naar de kalfjes. Dan sluit je uit dat de immu-

niteit van kalveren wordt aangestast door bacteriën in de melk van koeien met een hoog celgetal.” Maar is hij dan niet bang voor een paratbc-besmetting? „Nee, we doen mee aan het project Parawijzer en hebben het bloed van onze koeien laten onderzoeken. Slechts een koe was positief, die hebben we geruimd.”

Honing en kwark

Voor de veehouder is het nog onduidelijk waar de staphylokokkenbesmetting vandaan komt. „De bacterie kan in het stro, voer of de stal zitten. Als je de oorsprong kent, dan kun je er iets aan doen. Als de kiem bijvoorbeeld op de muur van stal zit, kun je die schoonspuiten.” In het project Bioveem is het een speerpunt om de oorsprong van uierproblemen te achterhalen. Het bedrijf van Schoenmakers is biologisch-dynamisch, dus wordt

Door diverse hygiënemaatregelen, zoals extra stro in de potstal, is het celgetal op het bedrijf van Marcel Schoenmakers gedaald.

er nauwelijks antibiotica gebruikt. Hoe behandelt hij een koe met uierontsteking? „Heeft ze in een lactatie drie tot vier keer een celgetal boven de 250.000, dan gebruik ik een droogzetter. Is haar celgetal nog hoger, dan dien ik in overleg met de veearts antibiotica toe.” Een koe met mastitis die doorgaans een laag celgetal heeft, behandelt hij met een mengsel van kwark en honing. „De kwark trekt de ontsteking uit de uier en de honing werkt helend”, zo legt hij uit. Ook sprayt hij de koe het homeopathische middel belladonna in de neus.

Mariska van der Hulst

(Advertentie)

Bioveem

Bioveem is een project dat zich richt op het versterken en verbreden van de biologische melkveehouderij. Zeventien melkveehouders, begeleid door DLV, het Louis Bolk Instituut en de Animal sciences group, zoeken naar oplossingen voor knelpunten op hun bedrijven. De oplossingen worden vertaald in bruikbare kennis voor biologische en gangbare veehouders.

